

Proglas CK ZKJ in Predsedstva SFRJ

Centralni komite Zveze komunistov Jugoslavije in Predsedstvo Socialistične federativne republike Jugoslavije sta 4. maja 1980 zvečer objavila naslednji proglas delavskemu razredu, delovnim ljudem in občanom, narodom in narodnostim Socialistične federativne republike Jugoslavije:

UMRL JE TOVARIŠ TITO

Na čelu kolone miru

Mitja Ribičič, junija 1977 ob odkritju skulpture predsedniku Titu v Velenju

... Med bojem, ko je branil zemljo svoje domovine proti tujemu zavojevalcu, je neki pesnik — partizan označil Titov vpliv na svoje ljudi z močno enostavno sliko: "Tito gre na čelu kolone!" V sedanji novi epohi, ki ni več epoha vojne in uničevanja, temveč miru, predsednik Tito zopet gre na čelu kolone! ...

(Bolivijski predsednik Paz Estensoro, 1963)

Središče tega lepega mladega mesta, ki je vzniknilo in raste z našo socialistično revolucijo, ste imenovali po predsedniku Titu. Za njegov petinosemdesetletni jubilej pa ste glavni trg oplemenitili in okrasili z veličastnim Titovim spomenikom, kot ga doživlja zamisel in mojstrovstva roka kiparja Augustinčića. Tako ste Velenjčani naravno in simbolično povezali svoje življenje in delo, svoje žrtvovanje v NOB in ustvarjanje po partizanski zmagi, svoj gospodarski, kulturni in družbeni napredek z imenom človeka, katerega delo in življenje se je poistovetilo z življenjem in zgodovino naših narodov, z uspehi in zmagami delovnih ljudi socialistične Jugoslavije ter težnjo po svobodi ljudstev in narodov vsega sveta.

Tito — osebnost izjemnih kvalitet

Čeprav ni v navadi ljudstva, da bi postavljali svojim zaslužnim ljudem spominska obeležja še za časa njihovega življenja, pomeni vojskovodja — vojak, državnik — revolucionar, komunist in humanist Tito osebnost izjemnih kvalitet, z izjemnim prispevkom revoluciji, partizanski zmagi, povojni socialistični izgradnji, predvsem pa z izjemno priljubljenostjo v množicah doma in po svetu. Tako vznikajo spomeniki po vsej naši domovini, ki jo ljudje imenujejo tudi Titova Jugoslavija. Tudi predsednik Tito ne more ravnati drugače, kakor da vsa ta številna priznanja sprejema kot priznanja svojemu ljudstvu, delavskemu razredu, zvezli komunistov, soborcem in sodelavcem, kajti "plodove vsega doseženega ni treba pripisati samo meni, pač pa vsej generaciji in tovarišem, ki so šli za menoj in se z menoj borili. Samo en človek ne more mnogo napraviti, naši uspehi so plod nas vseh skupaj." To so njegove besede ob osemdesetletnici. Sicer pa je to razpoloženje naših ljudi najbolj označil znani nemški novinar z besedami: "Še v življenju je Tito postal spomenik sam sebi, vendar spomenik, ki stoji na širokih, krepkih temeljih priznanja, spoštovanja in občudovanja, katera mu izkazujejo narodi Jugoslavije in ne samo komunisti."

Vendar tako ne ravnajo samo naši jugoslovanski ljudje, ki so s Titom doživljali skupaj najhujše bitke za svobodo svoje dežele, kalvarijo vojne in veličastni vzpon Republike dela, tako o Titu govorijo in mu izražajo spoštovanje in čast narodi in ljudstva po vsem svetu, kajti "dokler so na svetu ljudje kakor Tito, za ta svet obstaja tudi upanje", kot je zapisal danski književnik Wulf. Največji ljudje tega stoletja, nobelovci, umetniki, svetovni komentatorji, državniki, humanisti so že izrekli svojo oceno in izrazili občudovanje našemu predsedniku, primerjajoč ga s tistimi iz-

jemnimi osebnostmi, ki so pomembno vplivale na zgodovino človeštva. Zapisali ali rekli so, da zanj ni stiske brez rešitve ali ovire, ki je človek ne bi mogel premagati — da je mož, ki ne sprejema življenja pasivno, pač pa ga poizkuša kot aktiven borec spremeniti.

Edini, ki je osebno doživljal in vplival na usodne odločitve v zgodovinskem prelomu obdobja od oktorske revolucije do danes

Pišejo o njegovi neverjetni energiji, saj je po izkušnjah in poznavanju razmer na vseh celinah med prvimi državniki, gotovo pa edini, ki je osebno doživljal in vplival na usodne odločitve v zgodovinskem prelomnem obdobju od oktorske revolucije pred šestdesetimi leti do danes, edini, ki je štiri desetletja v ospredju svetovne politične javnosti. Pravijo, da vidi dlje od drugih in želi močnejše od drugih — da voditelji največjih držav cenijo njegove analize in poslušajo njegov svet — da kljub visoki starosti ni obremenjen s starimi navadami in predsodki, da razume čas, potrebe in razmere sodobnega sveta in je močno povezan z rodovi, ki prihajajo. Pripisujejo mu lastnost hitrega odzivanja v težkih situacijah in prirojen posluš, kaj je prav in kaj narobe, naj bo politična, vojaška ali gospodarska situacija še tako zapletena. Omenjajo njegovo neposrednost, ljudskost in neverjetno močan vpliv na ljudi okrog sebe, v pogovoru ali na množičnem zborovanju.

Vsako priznanje Titu tam daleč na azijskem prostranstvu, globoko v črni Afriki, v Evropi in kjerkoli drugod pomeni tudi priznanje Jugoslaviji, njeni samoupravni demokraciji, njeni zunanji neuvrščeni usmerjenosti. Šef angleške vojaške misije pri vrhovnem štabu in Titov prijatelj Maclean se je tako izrazil o Titu: "Če je kdo otrok našega stoletja, potem je to Josip Broz Tito. Človeku je Tito lahko všeč ali ne. Nekaterim ni všeč. Človeku je dvajseto stoletje lahko všeč ali ne. Nekaterim ni všeč. Vendar gresta skupaj — ta človek in stoletje." Astronavt Armstrong, prvi človek, ki je stopil na Lunino površino, je vzdignil čašo za človeka, ki je pustošenje in vojno spremenil v ustvarjanje in mir.

Najizrazitejši simbol epohe stalnega nemira in skrbi za mir

Med najboljšimi novinarji Evrope, Azije, Afrike, Amerike in Avstralije, ki so mu postavljali od prvega intervjuja v Drvarju maja 1944. leta do danes vprašanja o vsem, kar se je dogajalo znotraj Jugoslavije in po svetu pomembnega in usodnega, bi lahko izbirali oceno egipčanskega novinarja Hejkala, po katerem je Tito najizrazitejši sim-

bol obdobja nacionalnih revolucij, socialnih revolucij, znanstvene revolucije, epohe stalnega nemira in skrbi za mir. Znani komentator Sulzberger pa je napisal, da je Tito preživel ostre boje z Nemci in hud spor s Stalinom in da tega ni samo preživel, ampak pri vsem tem ohranil tudi neokrnjeno ljudskost. "Tito je poln moči in energije in hkrati, o tem sem prepričan, tudi srečen človek." Italijanski pisatelj Moravia je zapisal: "Ko se je Tito rodil, so obstajala nemško in avstrijsko cesarstvo v Evropi, otomansko in kitajsko cesarstvo, francoska in britanska kolonialna cesarstva. Cesarstvo je beseda, ki pomeni trdnost, moč, razsežnost. Vendar teh cesarstev danes ni več, a Tito je eden tistih, ki so največ prispevali k temu, da so izginila. Titovo življenje ni pomembno samo zaradi tega, ker je mnogo napravil, temveč tudi zato, ker je to napravil v tako dolgi časovni razmakanjenosti. Zgodovina se je poistovetila z njegovim življenjem." Skender Kulenović je izrazil naslednje misli: "Mi nismo malikovalci. Vendar priznavamo in ljubimo velike osebnosti napredka. Tito je zbral okrog sebe naše sile napredka, Tito ni mit. Je živ človek, blizu preprostim ljudem, vsem dostopen s svojimi človeškimi lastnostmi, ki jih ne zavija v mistične tančice." Zambijski predsednik Kaunda pa je spoznal Tita kot socialistični, ki daje socializmu humani obraz in ki mu je vrnil tisto dostojanstvo, ki ga človek zasluži.

Velika odmevnost Titovega dela in življenja na vseh celinah tega sveta

Vse to, kar smo na tem mestu zgoščeno in dobesedno navedli, dokazuje izredno veliko odmevnost, ki jo ima Titovo delo in življenje na vseh celinah tega sveta in v vseh slojih od plebejskih množic, ki životarijo v siromaštvu, do najbolj slavnih državnikov, politikov in znanstvenikov. Posebej me je zanimalo, kako predsednik Tito sam ocenjuje vse te izjave o sebi, kaj sam misli o sebi in svojem delu. Kadar Tito govori o sebi, je to vedno povezano z izredno zanimivimi spominskimi izseki iz njegovega bogatega življenja in hudih preizkušenj, vendar so prisotne tudi besede, ki jasno izpričujejo njegov odnos do vloge osebnosti v naši revoluciji in v vseh revolucijah. Kakor v vsem, je tudi o tem vprašanju Titova misel kristalno čista in razumljiva. Naj navedem nekaj njegovih značilnih izjav.

"Kdor ne spoštuje svoje zemlje in svojega ljudstva, ta ne more spoštovati tudi drugega!"

Na vprašanje, če kot marksist verjame v to, da imajo ljudje kot Lenin vpliv na zgodovino, je Tito odgovoril: "Mislim, da imajo. Samo ne smemo pozabiti, da nobena osebnost ne more črpati moči in predvidevanja samo iz sebe, če nima ljudstva za seboj. Osebnost je lahko zgodovinska, če jo narod podpira, če ji omogoča vpliv." "Ne obstoji nikak titoizem." "Osebnosti imajo pomen, ki ga dobijo od

spodaj, od ljudstva in ne od zgoraj." "V socializmu je nosilec razvoja človek." "Kdor ne spoštuje svoje zemlje in svojega ljudstva, ta ne more spoštovati tudi drugega." "Rad grem med ljudstvo. Če bi bil oddvojen od njega, ne bi mogel živeti." "Cilj vodenja je usmerjevanje tistega, kar je najbolj pozitivno. V Jugoslaviji ljudje sami vodijo družbene zadeve." "Ne verjamem v nadljudi, verjamem v človeka, ki zna zbrati ljudi in vplivati nanje, da bi skupaj z njimi sledili interesom ljudstva." Sekretarju sovjetske partije Hruščovu je povedal svoje stališče o napakah voditeljev: "Nobeden ne more trditi, da ni nikoli pogrešil. Nismo bogovi in med nami na zemlji ni bogov. Vendar, napake smo tudi popravljali. Zlasti vodilni ljudje morajo vedeti, da ne smejo naprej delati napak. Objektivne so le take stvari, kot je potres v Skopju in povodnji, vse drugo je bolj ali manj odvisno od ljudi..." Španskemu sekretarju Carillu pa je dejal, da se je treba učiti iz slabih izkušenj, da ne bi ponavljali istih: "Najnevarnejša stvar v socializmu je birokracija."

Morda je prav ta, med voditelji držav in partijo tako redko prisotna samokritičnost, nenehno preverjanje svojih stališč znotraj delavske avantgarde ter javno pred delovnimi ljudmi svoje dežele, priznavanje možnosti za zmote in za to, da jih popravimo z iskanjem boljših rešitev in novih poti — morda je prav ta lastnost Tita, ki je hkrati tudi lastnost zveze komunistov, katere predsednik je štirideset let, eden prvih in temeljnih razlogov, da je jugoslovanska socialistična revolucija od svoje zmage naprej mlada, živa in dinamična, sposobna nenehno razširjati svoj vpliv na zavest množic, sposobna nenehno loviti korak s silovitim znanstvenim in družbenim napredkom sodobnega sveta in socializma kot perspektive človeštva.

"V svojem življenju sem dal največ, kar sem mogel, kar more človek dati!"

Med mnogimi spomini na srečanje s Titom me je osebno najbolj pretresel njegov odgovor velikemu revolucionarju Veljku Vlahoviću, ko mu je ta v imenu predsedstva partije in republike voščil za osemdeseti rojstni dan: "Veste, ni lahko človeku vrniti vse ono, kar je dobival. V svojem življenju sem dal največ, kar sem mogel, kar more človek dati. Vendar sem mnogo več dobil. Kajti nisem proizvod, da tako rečem, kakega ozkega okolja, ampak vse naše partije, vseh naših narodov. Ne pripadaš sam sebi, temveč narodu. In dolžan si dajati mnogo več, kot zmoreš. Nenehno te skrbi, da bi delal to, kar želijo ljudje, kar želi večina ljudi, kar je v njihovem interesu. Biti na funkciji, to je težka stvar. Vsakdo mora vedeti, kaj je njegova dolžnost in da je tu zaradi ljudstva in ne ljudstvo zaradi njega."

Tito je ustvaril nov lik voditelja

Iz povedanih drobcov — pravih biservov, ki izpričujejo Titovo poveza-

Vrhovni komandant NOV in POJ Josip Broz Tito, leta 1942

nost s svojim ljudstvom, z množicami, z interesi narodov in hotenji delovnih ljudi in razreda, ki mu pripada zgodovinska vloga osvoboditve dela, iz tega mozaika besed in misli lahko oblikujemo celovito podobo Tita — komunista in humanista, državnika in človeka. Tito je ustvaril nov lik voditelja, nov način dela in vodenja pri krmilu socialistične države, novo odgovornost ljudskega tribuna edinemu suverenu, ki ga Tito priznava — delovnemu ljudstvu. "Za voditelja je zelo pomembno, da najgloblje občuti želje, interese in stremljenja ljudstva. Če nima tega intimnega kontakta, se odtuji ljudstvu, pa tudi ljudstvo izgubi zaupanje vanj. To je moja življenjska fiziofija." In na drugem mestu: "Najdragocenejše, kar smo dali človeštvu, je to, da smo mu vrnili vero v preprostega delovnega človeka." Resnična socialistična družba mora pripeljati do osvoboditve dela, do osebnosti. To je osnovno, to je humanizem. Tito je z vsem svojim bistvom, s sleherno besedo, s svojo odprtostjo, ko razgrinja pred množicami svoja stališča in hkrati preverja njihovo pravilnost in odmevnost s svojo kritičnostjo do delavske avantgarde in do samega sebe, največji bojevnik proti kultu osebnosti, proti popačenemu delavskemu voditelju, proti birokratični samovolji in neodgovornosti, proti leadershipu, ki se hoče dvigniti nad množice ali pa jim hoče ugajati z lažnimi predstavami o življenju in prihodnosti družbe. Titu in zvezi komunistov sta tuja demagogija in vzbujanje neuresničljivega pričakovanja ter dobrikanja. Neizmerno je

zaupanje tovariša Tita v moč ljudskih množic in zaradi tega je prav tako nelzmerljivo zaupanje množic v Tita.

Legenda o moči in veličini osvobodilnega boja in ljudske revolucije socialistične Jugoslavije

Tak je Tito na čelu kolone miru in tak je bil tudi kot poveljnik na čelu kolone v vojni. Bolj kot njegove velike in sijajne zmage, je ljudstvu ostala v spominu njegova skrb za ranjence, reševanje staršev in otrok ter nešteto anekdot, ki so postale legenda o moči in veličini osvobodilnega boja in ljudske revolucije socialistične Jugoslavije. Ko razmišljamo o tem velikem človeku, na katerega smo ponosni, se hkrati zavedamo, da so z njegovim imenom, ugledom in slavo povezani tudi ime, ugled in slava naše socialistične revolucije, naše partizanske zmage, socialističnega samoupravljanja in neuvrščene svetovne politike narodov in ljudstev vsega sveta. Tako kot je umetnik z mojstrsko roko izklesal lik svojega junaka v ateljeju, tako se je v borbi za staro pravdo na velikem partizanskem bojišču oblikoval herojski lik komandanta Tita. V njem in v komunistični partiji so množice videle tiste sile, ki so peljale k osvoboditvi človeka in njegovega dela, k cilju, h kateremu so težile skozi stoletja.

"Njegova zasluga je naša čista vest pred zgodovino", je ob letošnjem Titovem jubileju dejal Josip Vidmar, "njegova zasluga je, da številni narodi vidijo v Jugoslaviji državo posebnega pomena v boju za pravico in mir na svetu in da je glas Jugoslavije spoštovan pri

naših prijateljih in celo pri sovražnikih. Nobenemu sodobnemu državniku, pa naj upravlja večje države in silnejše narode, ni in nemara ne bo vtisnil tako globokega pečata, ki bi bil tako veren odsev najnaprednejših politično humanističnih idej našega časa, kakor ga je Jugoslaviji in nam vtisnil s svojo osebnostjo Tito."

Titova pot ni bila lahka, kajti narodom ne svobode, ne drugih dobrin nihče ne poklanja. Na tej poti je bilo potrebno nenehno žrtvovanje in tveganje v težkih okoliščinah klerofašističnega nasilja v stari Jugoslaviji, v partizanskih časih pa je bil potreben pogum, da si pogledal smrti v oči. V mnogih dilemah so iskali resnico druge in odgovore drugače, kot je bilo zapisano v knjigah. Premagati smo morali mit Stalina, ki je z avtoriteto voditelja prve socialistične države na svetu zaviral kritično in ustvarjalno misel, hoteč sleherno aktivnost komunističnih partij podrediti enemu središču in interesom svoje velike države. Zavrčimo morali okostenele dogme o vlogi partije in države, zavarovati delavski razred pred lastno birokracijo, presekati spoj partijskih in državnih organov, ki je partijo spreminjal v prirepek tehnokratskega monopola. Po vzorcu pariške komune in Leninovih sovjetov smo pričeli oblikovati državo v samoupravno skupnost in Republiko dela.

Titova zgodovinska osebnost — neprekinjen mandat

Na tej revolucionarni poti so mnogi žrtvovali življenje ali izgoreli v požrtvovalnem delu za družbeni in gospodarski napredek dežele. Posamezniki so tudi odpadli in odnehali. Ob Titovem vzgledu pa so se kovali in oblikovali dragoceni kadri iz vrst delavskega razreda in vseh jugoslovanskih narodov in narodnosti, predani revoluciji in samoupravni demokraciji. In spet smo na pomembnem področju, kjer sta se izkazali moč in sposobnost Tita. Za velike zgodovinske osebnosti in voditelje držav velja nenapisano pravilo, da se ob njihovi veličini težko uveljavljajo izvirna ustvarjalna misel in akcijske sposobnosti njihovih sodelavcev. To je ustvarilo ljudski rek: "Pod hrastom ne raste trava", in to je morda tudi eden od razlogov za mišljenje, da nastopi za njimi praznina ali pa udarijo na dan težnje, ki ogrožajo celotno življenjsko stvaritev voditelja. Tito je velik tudi v tem, da so ob njem in z njim rastle politiki, misleci in revolucionarji, da se je ob njem in z njim nenehno ustvarjal nov rod naprednih in sposobnih ljudi. In ne le to, v jugoslovanski politični sistem so bile na pobudo Tita in ZKJ zavestno vgrajene tudi posebne poti za kadrovske pomlajevanje in varstvo revolucionarnih pridobitev. Jugoslavija je morda edina socialistična država na svetu, ki je ustavno omejila mandat za vse državne in politične funkcije. Poleg tega ob predsedniku republike danes deluje kolektivni organ republike in pokrajin — predsedstvo SFRJ. Vse to poganja vedno svežo kri v celotni organizem socialističnega samoupravljanja in naravno spreminja Titovo zgodovinsko osebnost v neprekinjen mandat, ki se ne more končati z življenjem Tita in Titove generacije, tistega rodu, ki je polo-

žil temelje Republiki dela in ustvaril ustavne pogoje za osvoboditev dela. To misel je predsednik Tito izrazil z naslednjimi besedami: "Napačno je mišljenje, da bo po smrti človeka vse krenilo navzdol."

Med pomembnimi najožjimi Titovimi soborci, sodelavci in revolucionarji tudi mnogi Slovenci

Slovensko socialistično in delavsko gibanje s KPS in ZKS na čelu je bilo povezano s Titom v najbolj usodni preizkušnji za obstoj in perspektivo slovenskega naroda. Tako ni naključno, da se ustanovni kongres KPS časovno spaja s štiridesetletnim vodstvom tovariša Tita v KPJ. "Iz teženj ustanovnega manifesta pa je rastlo največjačnejše revolucionarno gibanje v zgodovini slovenskega naroda — naša Osvobodilna fronta" (France Popit). Upravičeno smo lahko ponosni na prispevek slovenskih revolucionarjev in partizanskih komandantov ne le v ustvarjanju svoje lastne socialistične republike, pač pa tudi v graditvi jugoslovanske skupnosti narodov in narodnosti, pri oblikovanju programskih temeljev za notranji socialistični samoupravni družbeni razvoj in svetovno perspektivo. Med pomembnimi najožjimi Titovimi soborci, sodelavci in prijatelji so bila in so tudi mnoga politična, znanstvena, kulturna slovenska imena: Edvard Kardelj, Boris Kidrič, Miha Marinko, Franc Leskošek, Ivan Maček, Boris in Sergej Kraigher, Josip Vidmar, dr. Božidar Lavrič, Božidar Jakac in še mnogi drugi.

Najpomembnejše pa je sodelovanje tovariša Tita s tovarišem Edvardom Kardeljem, ki ga lahko uvrščamo med najvidnejše marksiste delavskega gibanja v sedanjem boju za osvobajanje dela in človeka. Kardeljeva sposobnost za pravilno družbeno diagnozo in predvidevanja se je spajala s Titovo, z njegovimi bogatimi revolucionarnimi izkušnjami in neizčrpno energijo. Tako sta skozi štirideset let neprekinjenega sodelovanja in zaupanja ustvarila sintezo in ob ustvarjalnem deležu številnih drugih Titovih sodelavcev in marksistov vseh naših narodov in narodnosti gradila današnjo enotno, programsko in akcijsko učinkovito zvezo komunistov, široko fronto socialističnih sil in družbeni sistem kot izvirno in edino možno in varno pot v jutrišnji svet.

Težnje in interesi delavcev v sleherni Titovi besedi

V najbolj zapletenem klobčiču družbenih protislovij je tako Tito na čelu ZKJ znal delovnim ljudem pokazati rešitev, otipljivo in na tak način, da so jo bili ljudje sposobni uresničiti. "Kdor jasno misli, tudi razumljivo pojasnjuje." Tita razumemo, ker govori nam vsem razumljiv jezik. V vsaki njegovi besedi so težnje in interesi delavcev, delovnih ljudi Jugoslavije, proletarskih in siromašnih množic sveta. Za njegovo življenjsko delo v polnem pomenu veljajo Tolstojeve besede, da so velika dela samo zato velika, ker so vsem dostopna in razumljiva.

Pesnik Njegoš poje "Blago tome ko dočvek živi", kar pomeni, da je srečen tisti, ki je ustvaril za svoje ljudstvo nekaj vrednega, a ljudstvo ga bo ohranilo v trajnem spominu.

DELOVNIM LJUDEM IN OBČANOM OBČINE VELENJE

Predsedstvi SFRJ in ZKJ sta sporočila, da se je v težki bolezni ustavilo plemenito srce največjemu sinu jugoslovanskih narodov — srce tovariša Tita.

Ljudstva sveta so izgubila največjega prijatelja in borca za mir.

Težko je izbrati besede, s katerimi bi izrazili pomen in veličino osebnosti tovariša Tita. Z besedami ne moremo povedati, kako so ga spoštovali in kako so mu zaupali mali in veliki ljudje vsega sveta. Besede komunist, heroj, legendarni vojskovodja, mir, neuvrščenost, svoboda, prijateljstvo, bratstvo in enotnost so le izrazi, s katerimi skušamo zajeti širino vizionarskega snovanja tega velikana.

Noben sodoben državnik, pa naj načeljuje večjim državam in najmočnejšim narodom, ne bo vtisnil tako globokega pečata, ki bi bil veren odsev najnaprednejših politično-humanističnih idej našega časa, kakor ga je Jugoslaviji in svetu vtisnil s svojo osebnostjo tovariš Tito.

Tito je velik graditelj neuvrščenosti in miroljubne koeksistence, simbol naše epohe, epohe stalnega nemira in skrbi za mir, človek, katerega ideali so bili svoboda, uresničevanje lepšega in srečnejšega življenja za današnjo in bodočo generacijo.

Titovo ime in njegova dejanja so vtakana v vse sodobne tokove v mednarodnih odnosih, v boj vseh narodov sveta proti hegemonizmu in imperializmu, hkrati pa v boj za svobodo, za medsebojno razumevanje in sodelovanje.

Zato, da je Jugoslavija v komaj več kot treh desetletjih svobode uspela premagati vse viharje, se uspela upreti vsem pritiskom od zunaj in obraniti svojo

neodvisnost, se moramo zahvaliti našemu velikemu Predsedniku.

Delovni ljudje in občani v vsej naši domovini dovolj zaupamo vase in v naš samoupravni socialistični sistem, da bomo ta težki udarec za vso človeštvo z zvestobo Titovim idejam pogumno premagali. Pretresljiva novica, ki je zavila v molk in žalost vso Jugoslavijo ter ves napredni in miroljubni svet, postavlja pred nas obvezo, da z največjo mero dostojanstva in osebne odgovornosti počastimo spomin tovariša, državnika, borca in heroja.

V tem trenutku je naša dolžnost, da se obvezujemo, da bomo vsak zase in vsi skupaj storili vse, da bomo tudi poslej pred vsem svetom dokazali, kako neomajna je naša odločnost, da vztrajamo na svoji poti. Če kdaj, potem smo si danes dolžni zapriseči, da bomo v bodoče še bolj:

- krepili bratstvo in enotnost jugoslovanskih narodov in narodnosti,
- krepili in nadalje razvijali naš samoupravni socialistični sistem,
- krepili in nadalje razvijali neuvrščenost politiko in ugled "Titove Jugoslavije" v svetu,
- krepili in poglobljali medsebojne samoupravne in humane tovariške odnose,
- krepili in pred vsakomur branili neodvisnost in suverenost Socialistične federativne republike Jugoslavije,
- dosledno uresničevali vse naloge s področja splošne ljudske obrambe in družbene samozaščite,
- da bomo z največjo mero osebne ustvarjalnosti, vestnosti in požrtvovalnosti uresničevali naloge gospodarske stabilizacije in nadaljnjega razvoja našega družbeno-ekonomskega sistema.

Uresničevanje teh nalog je naš dolg do tovariša Tita. Kot že mnogokrat doslej bomo tudi tokrat te naše dolžnosti častno izpolnili.

V ta namen pozivata predsedstvo občinske konference SZDL Velenje in komite občinske konference ZKS Velenje vse delovne ljudi in občane, da s pozornostjo v teh dneh žalosti:

1. z največjo mero spoštovanja in zupanja v večno žive ideje pokojnega predsednika SFRJ in ZKJ ter vrhovnega komandanta oboroženih sil Jugoslavije Josipa Broza Tita storijo vse, da z dostojanstvom, delovno disciplino, tovarištvom in splošno budnostjo premagamo bolečino in nenadomestljivo izgubo, ki jo je med nas vnesla smrt tovariša Tita;
2. da delovni ljudje in občani na vseh javnih in drugih primernih mestih takoj izobesijo republiške, državne ali partijske zastave na pol droga;
3. da v vseh krajevnih skupnostih in organizacijah združenega dela skličejo žalne seje samoupravnih in družbenopolitičnih organov in organizacij in se tako dostojno poklonijo spomenu pokojnega predsednika;
4. da v dneh žalovanja v počastitev spomina na pokojnega tovariša Tita odpovedo vse javne prireditve in manifestacije in da spoštujejo splošna navodila glede javnega reda in miru;
5. da se v počastitev slovesa na dan pogreba predsednika republike na Titovem trgu v Velenju organizira dve uri pred pogrebniimi svečanostmi v Beogradu žalni zbor delovnih ljudi in občanov;

Velenjčani smo naravno in simbolično povezali svoje delo in življenje, svoje

žrtvovanje v NOB in ustvarjanje po partizanski zmagi, svoj gospodarski, kulturni in družbeni napredek z imenom človeka, katerega delo in življenje se je poistovetilo z življenjem in zgodovino naših narodov, z uspehi in zmagami delovnih ljudi socialistične Jugoslavije ter težnjo po svobodi ljudstev in narodov vsega sveta.

Misli in dejanja tovariša Tita so nas varno vodila po poti, ki pelje k svobodi in lepši bodočnosti. Nam ostajajo dejanja, s katerimi bomo lahko in moramo dokazati našo globoko ljubezen in spoštovanje do teh idej, do njegovega revolucionarnega dela, posvečenega uresničevanju idealov in teženj delavskega razreda vsega sveta.

Na vprašanje, ki si ga v tem trenutku mnogi zastavljajo — kako naprej, kako brez Tita, je naš odgovor, ki ga moramo povedati vsakomur, naslednji: "Mi poznamo samo eno pot, to je Titova pot. Poznamo samo eno Jugoslavijo, to je Titova Jugoslavija. Eno in drugo smo na čelu s tovarišem Titom tako utrdili, da neomajno zaupamo vase. Na tej poti bomo vztrajali. To pot bomo branili in varovali pred vsakršnim izkrivljenjem. Na tej poti bomo krepili našo zvestobo Titovim idejam. To je naša zaprisega in te zaprisege tako plemenitemu človeku se ne da prelomiti, pa tudi pozabiti ne."

Predsedstvo
občinske konference Socialistične
zveze delovnega ljudstva Velenje

Komite
občinske konference
Zveze komunistov Velenje

POSEBNA ODGOVORNOST DELOVNIH LJUDI IN OBČANOV VELENJA

V zgodovini so osebnosti, ki bolj kot drugi, z revolucionarnim bojem znajo zganiti milijone ljudi, da se rešijo narodnega in socialnega zatiranja, materialne revščine in siromaštva. Te osebnosti postanejo zgodovinsko gibalo razvoja, ko dojemajo bistvo antagonističnih odnosov, ko niso več osamljeni bojevniki, ampak znajo organizirati in usmeriti revolucionarno energijo milijonov ljudi. Takšne osebnosti se neomajno bijejo za interese svojega razreda ter odsevajo misli, občutja in ustvarjalne možnosti delavskega razreda.

Tovariš Tito je bil nedvomno takšna osebnost. Bil je osebnost, ki je svoje mesto v zgodovini revolucionarnega boja postavil že v času svojega življenja. Tito je postal gibalo revolucionarnega boja in organizator zmage v tem boju prav zato, ker je dojel globino antagonističnih odnosov v stari Jugoslaviji, ker je vplival na spremembo sil

v gibanju milijonov ljudi, ki so pretrgali s preteklostjo in se odločno usmerili v prihodnost, v socializem, ker je znal nenehno odsevati interese delavskega razreda. Vedel je, da bo boj izbojevan, če se bodo v njem strnili vsi narodi in narodnosti v Jugoslaviji, vse vere in prepričanja, moške, žene in otroci. Izbojeval je vrednoto, ki živi v srcih ljudi od Ljubljane do Gevgelije, vrednoto, ki jo imenujemo bratstvo in enotnost. Pomeni pa še več. Pomeni kri mater in očetov, preliva se po naših žilah. Samo mrtvim nam jo lahko vzamejo. Samo mrtvim nam lahko vzamejo vse pridobitve našega revolucionarnega boja. Nihče pa ne more ubiti semena, ki klije tudi na kamnu.

Titova revolucionarna in življenjska izkušnja, njegova moralna in politična avtoriteta, pridobljena z dolgoletnim bojem je za nas ogromnega pomena. Pomen te izkušnje in avtoritete je ravno zavoljo njene globoko revolucio-

narne in globoko humane vsebine rasel in dobival splošno človeške značilnosti.

Globoko revolucionarne in globoko humane pa so tudi bistvene sestavine naše socialistične samoupravne skupnosti. Vizije boja komunistov pod terorjem monarhifašistične Jugoslavije, vizije borcev in prelite krvi, vizije žuljavih dlani povojnih udarcev postajajo stvarnost. Stvarnost, ki temelji na svobodnem združevanju dela, humanem socializmu in stvarnosti, ki daje upanje za mir v svetu. Še posebej imamo odgovornost za izgradnjo te stvarnosti delovni ljudje in občani Velenja, mesta, ki ga je Tito večkrat obiskal, kjer je bil vedno znova presenečen nad silovitostjo socialistične izgradnje in končno mesta, kjer nam njegova močna skulptura vsak dan znova vliva moč in zaupanje v naš boj.

Življenje in delo tovariša Tita je vtakano v boj za to stvarnost in v tej stvar-

nosti Tito lahko preneha le kot fizična oseba, ne morejo pa prenehati njegove ideje in dejanja.

Tovariš Tito je leta 1924, kot član okrožnega komiteja KPJ v Zagrebu nad odprtim grobom Josipa Vencla Valenta, tudi članom okrožnega komiteja, svoj govor sklenil z besedami:

"Prisegamo Ti, tovariš, da se bomo do konca življenja borili za idejo, ki si ji bil tako vdani!"

Danes ponavljamo to zaprisego in ponavljali jo bodo rodovi za nami. Ideje socializma in komunizma pa se širijo v tisoče korenin, iz katerih bo zrastle mogočno delo miru in sreče, upanja in svobode.

Janez MIKLAVČIČ,
sekretar komiteja OK ZKS Velenje